

Til:	Kommunal- og distriktsdepartementet
Kopi til:	
Fra:	Ida Marie Odsæter, valgansvarlig Sarpsborg kommune

Vår ref.
25/08759-2

Dato
10.06.2025

Høringssvar - Forslag til endringer i forskrift om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre valgforskriften og forskrift om valg til Sametinget

Kommunal- og distriktsdepartementet sendte 30. april forslag til endringer i valgforskriften og forskriften om valg til Sametinget på høring. Høringsfristen er satt til 10. juni.

Departementet foreslår å forskriftsfeste krav om tilgangsstyring på datamaskiner som benyttes til registrering av stemmegivninger. I samsvar med Valgdirektoratets sikkerhetsveileder foreslås det også å forskriftsfeste krav om begrensning av funksjonalitet og datatrafikk. I tillegg foreslår departementet at det forskriftsfestes krav om at klientmonitorering installeres på maskiner som benyttes ved maskinell telling.

Sarpsborg kommunes høringssvar omhandler konsekvensene dersom det forskriftsfestes et krav om tilgangsstyring i form av personlig databruker. Det er vanskelig å se begrunnelsen for dette forslaget. Forslaget kommer sent i prosessen og vil medføre en rekke praktiske utfordringer som kan påvirke valg gjennomføringen negativt. I stedet for å redusere risikoen, kan det tvert imot øke faren for feil og føre til misfornøyde velgere. Kommunen har for øvrig ingen kommentarer til de øvrige endringsforslagene.

Endringer som gjelder krav til bruk av det elektroniske valg gjennomføringssystemet

Sarpsborg kommune anbefaler at departementet ikke vedtar forslaget om personlig tilgangsstyring på maskiner som brukes for å få tilgang til det elektroniske valg gjennomføringssystemet. Det vises til at forslaget vil påføre kommunen betydelig merarbeid og økte økonomiske utgifter, uten at det vil øke sikkerheten knyttet til den tekniske gjennomføringen eller gi annen «betydelig nytteeffekt», så lenge øvrige krav som stilles til PC-ene er oppfylt.

Det er i seg selv problematisk at denne typen forslag presenteres så sent og med høringsfrist 10. juni. Det betyr at en endelig avklaring på hva vi skal forholde oss til, tidligst kan komme i andre halvdel av juni. Siden tidligstemmegivningen begynner allerede 1. juli, er dette åpenbart krevende.

Forslaget vil medføre kostnader i form av merarbeid, da vi langt på vei allerede har fullført arbeidet med å klargjøre de maskinene som skal benyttes til valget.

Videre vil forslaget medføre at kommunen må kjøpe individuelle lisenser til hver person som skal bruke maskinen. Dette er en stor ekstrakostnad for kommunen. Det er vanskelig å se en god begrunnelse for dette, når vi heller ikke kan se at forslaget fører til bedre sikkerhet. For å logge inn på det elektroniske valggjennomføringssystemet må den enkelte valgmedarbeider alltid benytte personlig Bank ID. Det betyr at vi til enhver tid vet hvem som er innlogget og foretar endringer i systemet. For øvrig er PC-ene som brukes til valggjennomføringssystemet sperret for all annen aktivitet, jf. øvrige forslag i høringsnotatet.

Mange brukere utgjør i seg selv en sikkerhetsrisiko fordi det øker kompleksiteten og logistikken rundt tilgangsadministrasjon. I tillegg vil vi få et stort antall brukerstøttehenvendelser som følge av at medarbeidere får påloggingsproblemer på valgdagen grunnet glemt brukernavn/passord.

Vi anser derfor personlige operativsystembrukere til alle valgmedarbeidere som et risikoøkende tiltak, uten at det bidrar til å styrke sikkerheten i vår løsning. Sarpsborg kommune har ca. 150 valgmedarbeidere, og det er frem mot valgdagen og på selve valgdagen mange endringer blant valgmedarbeiderne grunnet sykdom og annet forfall. Det vil være svært krevende, om ikke umulig, å opprette nye brukere på så kort tid da dette krever egne personalmeldinger.

Sarpsborg kommune mener det er klart at dette forslaget ikke er i samsvar med departementets uttalelser i høringsnotatet om at nye krav som stilles på dette stadiet i forberedelsesprosessen, må «være enkle å innføre og føre til en betydelig nytteeffekt».

Sarpsborg kommune støtter høringsnotatets forslag om å begrense datatrafikk og funksjonalitet, samt om installasjon av programvare for monitorering. Forslagene anses fornuftige i seg selv, og bidrar i tillegg til å styrke begrunnelsen for at forslaget om personlig tilgangsstyring av PC-ene er unødvendig og uten betydelig nytteeffekt.

Dersom forslagene i ny forskrift vedtas, må innføringen skje først til valget i 2027. Kommunene må også kompenseres for de ekstra kostnadene dette medfører. Sarpsborg kommune har verken ressurser eller økonomi til å innføre personlige brukere før høstens valg.

Øvrige forslag i høringsnotatet

Kommunen har ingen kommentarer til foreslåtte endringer som gjelder utformingen av partistemmeseddelen og beløp som opptellingsvalgstyrene får utbetalt ved sametingsvalg.